

Legenda o prvotni Marijini hišici, ki je stala na mestu sedanje c.

Legenda o sliki "Matere milosti"

Sredi 15. stol. so se naselili na Trsatu frančiškani. L.1629 je požar upepelil samostan in knjižnico. Kmalu zgradili novega, pri tem ima veliko zaslug provincial M. Kumar. L.1715 je bila M. slika svečano kronana, cerkvi so darovali mn. g. drag. cenosti in reli. vij.

Slike: vel. oltar v romarski c.

pogled na Trsat in grobničko polje.

notranjščina c.

sam. refektorij

Zrinjsko - frankopanska grobnica v c.

sam. dvprišče.

slika M.B. trsatske

sam. knjižnica

sam. porta

Il.Slov.1930, L.VI, št.33, str.256,260,261.

Oltar sv. Janeza Nep. Pod glavno figuro levo in desno po en angelj, ki drži kartušo z napisom. Levi: Vere Ioannes Confessor sIlens.

Desni: QVis LoqVItVv potentIas DoMInI(1727)

V arhitekturi odvisnost od kamnitih oltarjev tipa Mislej- Robba pri sv. Jakobu v Ljubljani: motiv dveh zadnjih in enega svedrastega stebra spredaj, ki okle-

pa jo figuro, nad njo sadni obesek viseč od stropa(pri oltarju sv. Janeza ^{Nep.} Krst

Pri oltarju Izročanja ključa sv. Petra zgoraj golšasto zaokrožujoče se ogradije je čisto Robbovsko po profilu in motivnem sestavu. Na teh ogradijih sede angeli v zelo razgibanih ^{oblakih} skrajno nizko(tako, da nimajo sedala) in

kontrapostno razgibani kakor v Dvoru pri Polhovem Gradcu.

Kupola okrašena z angeljskimi glavicami, ki spominjajo na Mekinje. Figuralno so vsi 4 v to vrsto spadajoči oltari različni.

Na boljšo kipe ima oltar sv. Petra, oltar sv. Janeza Nep. in oltar s sliko 9 svetnikov imata skrajno disproporcionalne figure. Figure označuje značilna nenaravna stoja s kolenom pomaknjenim naprej in čelnasto coklo, skrajna razgibanost v konturi in obleki, nekako S- črto. V arhitekturnih delih pa posnemanje marmorne inkrustacije, ki je značilna tudi za kamnite oltarje: velikega in 2 str. ob slavaloku.

Oltar sv. Janeza Nep. je močno soroden samoborskemu, tudi kot sestav skrajno ploskovit, a poln detajlov.

Frančiškanski delavnici priprava tudi lesena prižnica, ki pa je malenkostno figuralna (samo trobeči angeli na strehi)

Vse figure so enostavno belo pobarvane, kar tudi izraža zvezo z marmornimi oltarji. Vpliv ljubljanske karnoseške delavnice?

Živahen motiv, a tudi vedno se ponavlja oči svedrasti steber.

Stele, LXXXI, 5.10.1951, str. 56-57.

~~XXXXXXXX~~ Za vel. oltarjem je s steblom zaprta dolbina v kateri je stoječ kip M.B. z detetom v naročju. Mes, novo polihromiran. Golo dete na desni strani, gleda predse, ena roka (d) mu visi navzdol, levo polaga na koleno. Marija ga opira pri sedalu in pri nogah. Glavo nagiba k svoji desni rami, gleda pa predse. Obleka je gubana po mehkem načinu z nabori ob straneh. Čas 1. pol. 15. st. Grobo novejšje prebarvana glava se približuje zrelejšemu tipu srede 15. stol. Gube pri tleh so dobite, vidi pa se, da se že lomijo. Višina ok. 160 cm.

Stele, CXVIII, 19.6.1947, str. 26.

O zgodovini cerkve na Trstatu spisal knjižico P. Hrisogon Majar O.S.F.

Zg. Danica, 1.1890, str. 144.

JELOVŠEK Andrej

Prepis iz kronike franč.samostana na Trstatu.

Pro futura memoria adnoto, quod jam anno elapso ide 1769 in Decembri permiserim fieri duas pyramidas all ~~frax~~ francese, cum suis symbolis et lemmatibus. Altera quidem habet depictum Adamum et Evam comedentes fructum vetitum, cum symbolo floris Sempre viva dictis, habens hoc lemma: Non morieris. Altera autem habet depictum regem Asverum et reginam Esther cum symbolo floris lilii, habens hoc lemma: Non pro te, sed pro omnibus. Haec pyramides serviunt pro illuminatione altaris per oct. Imac. Concept. Depinxit illas D.Andreas Jellousneg pictor labacensis.

Item pro memoria noto, an.1770 factum esse at appositum novum Sepulchrum

Glavna slika na steni: v sredi pojedina mladega Jezusa. V družbi Jezusa in Marije angelji strežejo ~~xxx~~ jedila.

Desno: kuhinja z angelji. Levo mistična miza Jezusove pojedine: miza pokrita z orodji trpljenja oblegana od angeljev. Odličen primer manierizma. Slike sicer čisto beneške, tako na stro u kakor na stenah.

Čudež s kruhi vidno mo no preslikan.

Na hodniku zelo zna ilno razpelo ljubljanske franč. delavnice. V kuhinji majhen križani primorsko gotskega tipa. Odličen !

Stele, CXIX, 6.3.1947, str. 33.

Popolnoma ^{pre}preslikan strop ima istotako preslikan napis: Josephus Benedictus Stemberger invenit et pinxit anno Domini 1703. Renovavit J. Ahmetov 1929.

V sredi na stropu in po stenah benečanske slike. Glavna slika je od drugega mojstra kakor ostale. Predstavlja večerjo sv. Družine v 3 delih. V sredi pod oknom, kjer se kaže Bog oče in golobček sedi ob okrogli mizi v sredi Jezus z Marijo in Jožefom od dveh angelčkov flankiran, blagoslavlja joč jed. Na mizi ob njem kruh in grozd, ob Mariji kruh in jabolko in šopek iz šmarnic in violica. Ob Jezusovem krožniku šopek iz osata? pšenice? in drugega. Vsi imajo pribor. Jožef kruh in jabolko ter poslikana majolika. Na sredi skleda z jedjo, na krožniku 3 jajca in posoda za sol. Ob Mariji mačka ki prosi, pred mizo 2 golobčka.

Desno od glave za Jožefom angel s cvetlico in dva v razgovoru, ki opozarja na to kar se vrši pri mizi. Za njim na steni tabla 10 zapovedi, brisača in kovinast umivalnik. Desno od srednje skupine, kuhinja kjer se dva putta igra ta s ptički. 2 angela pa kurita v peči, zraven visi meh, zgoraj polica s krožniki in levo od nje omara s polico, svečnikom in še nekim predmetom, levo od glavnemu sku ine miza z orodjem Jezusovega trpljenja, srednji angel pomiva krožnik in nanje zlagajo posamezne skupine predmetov. Vseh angelov okrog 6. 2 putta spredaj jemljeta iz košare predmete ~~xxx~~ trpljenja in izročata pravkar napis Jesvs Nazarens Rex Judeorum enemu izmed angelov. Na tleh bakla, kij, meč in mošnja.

Med srednjo in desno skupino spod napis donatorja z letn. 1777.

Facta a Fr. Seraphino Schön O:M:S:Franc:Porinc: Croatiae =Carnioliae 1640.
Refecto vero A DD:Josepho Candito Italo Neapolitano et Georgio Esperlinn
Germano Helveto Anno 1777 Meus Augusto.

Na stenah tri slike franč.svetnikov, ena datirana 1705 močno benečanska.
Nad izhodi dva grba.

Na zadnji steni nad marmornim umivalnikom, obdan od baročno ljubljansko
delavniško lesena ornamentika benečanska Madona z detetom. Prvotno dojilja
Na 4 steni dve veliki slike čudeža z mano z letn. 1705, močno benečansko,
bassanovsko in tintoretovsko.

Druga z letnico 1705. Jezus nasiti množice s pomnoženim kruhom. Benečansko
Krisuts tizianovski. Avtor vseh datiranih slik (1705) isti. Na stropu na
sredi od istega slikarja spodaj klečeča Frančišek in Anton, kažnča na
ustanovitelja. Grb nad njima angeli nosijo okroglo sliko Brezmadežne ki jo
Bog oče sprejema. Nad vhodom iz hodnika Jakobov sen, na nasprotni strani pa
Mojzes pred gorečim grmom. Vse isti slikar.

Hodnik prizidane kapele z reljefom stigmatizacije v bogatem listnato
pasastem okviru s putti, ljubljanska delavnica. Odlično!

Slike v linetah hodnika novo naslikane, obupno! Renovatum Anno 1929
Ludovico Zajc Tacen p. Lj. Cyrillo Križnar. Prvotna kompozicija iz 17. stol.
Slike v refektoriju razen slike Schöna je Tasca.

V sakristiji en krucifiks ljubljanske delavnice.

Za vel.olarjem lesen kip MB

stoječe z detetom mehkega sloga konca 14, zač. 15. stol.⁴ reslikana. Iz samostana v Mariji. Nad slavolokom oznanenje in prenos hišice (Tasca)

Oba str. oltarja (slike) je slikal Schön.³

V cerkvis 4 leseni marmorirani oltarji z vitimi (svedrastimi) stebri, eden z z ravnimi. Kompozicija se naslanja na oltarje v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

Oltar 14 priprošnjikov v sili v atiki. Sedeč franč. svetnik s nadškofovsko palico (Bonaventura). Ob straneh Janez Kapistran in frančiškan s kelihom.

Slabši ljubljanski mojster. Slika Schön.

Oltar Janeza Nep. Svedrast pred 2 druga postavljen steber v prostor, med njimi visi sadni obesek, notri po en franč. svetnik, eden ima križ in mrtvaško glavo, drugi žezlo in berača pred seboj. V sredi pod baldahimom in za zaveso Janez Nep. V atiki pred monštranco kleči frančiškan (Paskal). Naslon na sv. jacobski oltar.

Oltar sv. Petra ssliko, ki po kompoziciji spominja na Quaglia, lahko bi bil vsaj po kompoziciji Jelovšej. Naslon na Sv. Jakob, viseči obeski. Zelo razgibani kipi boljšega ljubljanskega mojstra sv. Pavla in sv. *Jerome*² a la Mekinje.

Na volutah sedeči angeli a la Dvor.

Lepa skupina Brezmadežne polihromirana. Ogredje nad stebri zelo robbovsko Oltar sv. Alojzija(?) viti stebri, kipa svetnika, škofa s knjigo in Anton Pad. Slabši ljubljanski mojster.

Milostni oltar: odlično intarziran oltar italjansko delo iz 1672. Tudi figuralna intarzija.

Trsat - samostan, refektorij

4.

Milostna podoba italobizantinska izročena

od papeža Urbana V 1367.

Italobizantinska gelachto -trofusa.

Stele, XIXA, 17.9.1940, str. 30-35